

NOVETATS LEGISLATIVES RECENTS

I REPTES PENDENTS

MÒDUL 09 ITINERARI FORMATIU

ÍNDEX

01

L'ESTATUT DE L'ARTISTA	04
------------------------	----

QUÈ ÉS L'ESTATUT DE L'ARTISTA?	04
--------------------------------	----

MESURES CONCRETES ACONSEGUIDES AMB L'ESTATUT DE L'ARTISTA	06
--	----

ALTRES MODIFICACIONS I NOVETATS	15
---------------------------------	----

02

REPTES PENDENTS	19
-----------------	----

INTRODUCCIÓ

En aquest últim mòdul parlarem i repassarem les **novetats legislatives** que s'han aconseguit en el sector artístic, així com les propostes de modificacions que es plantegen de cara al futur.

03

INTRODUCCIÓ

Recentment, s'han aprovat millores significatives per a les persones artistes, llargament reclamades pel sector.

Aquestes novetats són fruit de l'impuls generat per l'**Estatut de l'artista** i s'emmarquen dins d'aquesta nova normativa específica, que ha permès fer avenços rellevants.

Gran part d'aquestes mesures ja han estat explicades en mòduls formatius anteriors.

Així doncs, en aquest espai farem referència al mòdul concret en què s'han tractat, per facilitar-vos la consulta.

La feina, però, continua, i des de les associacions del sector artístic seguim treballant per aconseguir els reptes pendents i adaptar la normativa general a les necessitats reals de la vostra activitat professional.

01

L'ESTATUT DE L'ARTISTA

Què és l'ESTATUT DE L'ARTISTA?

L'Estatut de l'artista és un **conjunt de mesures pensades per millorar les vostres condicions laborals i reconèixer la realitat del vostre dia a dia com a professionals del sector cultural.**

Inclou propostes que afecten àmbits com el treball, la fiscalitat i la Seguretat Social, i té com a objectiu adaptar la normativa general a les característiques específiques de la vostra feina.

Com bé sabeu, la **vostra activitat professional** sovint és **irregular, INTERMITENT, amb ingressos variables i jornades poc convencionals.**

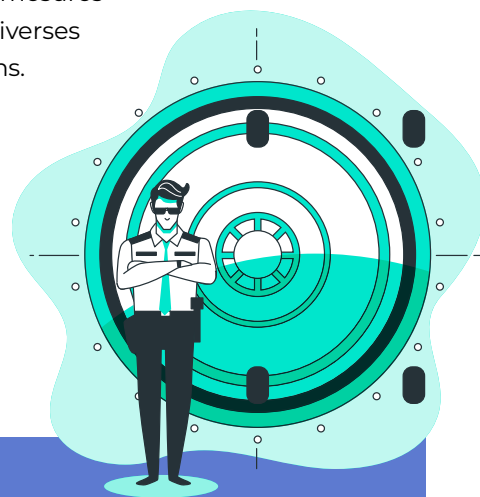
Aquesta situació fa que tingueu més dificultats que altres col·lectius per accedir a prestacions com l'atur, la jubilació o la baixa per maternitat o paternitat.

Per això es va veure la necessitat d'impulsar canvis legislatius que tinguessin en compte aquesta realitat. Per tant, **l'objectiu final és que la normativa general s'adapti millor a les condicions específiques del sector artístic i cultural.**

Les mesures aprovades fins ara aborden qüestions com els drets laborals i la contractació, la fiscalitat adaptada als ingressos variables, la propietat intel·lectual, i el reconeixement del vostre recorregut professional i formatiu, entre d'altres.

En definitiva, aquest nou marc normatiu vol protegir i fer valer la vostra feina, i donar resposta als reptes que us trobeu habitualment en la vostra trajectòria professional.

Té una **ESTRUCTURA FLEXIBLE I MULTIDISCIPLINÀRIA**, que integra les mesures aprovades en diverses lleis i regulacions.

/ IMPORTANT

No és un codi únic, com l'Estatut dels treballadors, o el Codi civil.

No és un llibre on podem trobar totes aquestes mesures.

És una normativa **EN CONSTANT DESENVOLUPAMENT**, que permet una adaptació constant als canvis i necessitats del sector cultural. Aquesta característica li brinda la **flexibilitat necessària per incorporar noves mesures que responguin a les necessitats d'artistes, creadors i intèrprets. Així s'aconsegueix una protecció integral per a tots els professionals que conformen la indústria cultural.**

El seu ORIGEN és el següent

- **UNESCO i la UE.** "Estatut de l'Artista" té el seu origen en la **Recomanació sobre la Condició de l'Artista (Status of the Artist) de 1980**, emesa per la UNESCO, que va establir la importància de protegir els drets laborals i socials dels professionals de la cultura. Aquest recolzament internacional es va consolidar el 2007, quan el Parlament Europeu va adoptar una resolució sobre l'Estatut Social de l'Artista, basada en el conegut Informe Gibault.
- **L'any 2014 el CoNCA presenta davant la Comissió de Cultura i Llengua del Parlament de Catalunya** l'informe **36 propostes per a la millora de la condició professional en el món de la cultura**, un document consensuat amb el sector cultural i artístic català, que, per una banda, recull l'estat de la qüestió del sector amb les seves problemàtiques i, per l'altra, ofereix una relació de propostes concretes derivades de la diagnosi, amb indicació de l'acció concreta que cal fer en cada cas. Aquest informe es va fer arribar en el seu moment als departaments implicats de la Generalitat i als ministeris del Govern de l'Estat.
- **L'Informe per a la creació de l'Estatut de l'Artista, aprovat per unanimitat al Congrés el 2018** («Informe de la subcomisión para estudiar la elaboración de un Estatuto del Artista y del Profesional de la Cultura»)
- Més recentment, el 2023 el Parlament Europeu va aprovar una resolució per a la creació d'un «marc comunitari relatiu a la situació social i professional dels artistes i els treballadors dels sectors cultural i creatiu.»

ANAR A L'ENLLAÇ

36 propostes per a la millora de la condició professional en el món de la cultura

ANAR A L'ENLLAÇ

Informe de la subcomissió

ANAR A L'ENLLAÇ

Marc comunitari Europeu

Aquesta informació sobre l'origen la podeu consultar al **web creat per ConArte** (Confederació de Sindicats d'Àmbit Nacional d'Artistes Intèrprets):

ANAR A L'ENLLAÇ
ConArte

Les **MESURES** concretes i el seu estat les podeu **CONSULTAR A**

ANAR A L'ENLLAÇ
Mesures

Mesures concretes aconseguides amb l'Estatut de l'artista

1. La inactivitat o la cotització per inactivitat

La cotització per inactivitat dels artistes cobreix **el temps que estigueu inactius, sense treballar, i que cotitzeu a efecte d'algunes prestacions.**

És l'anomenada **cotització per inactivitat per als artistes**, i va ser una de les primeres novetats incorporades per l'Estatut de l'artista l'any 2019.

Aquesta mesura us la vam explicar en el **Mòdul 4 dedicat a les prestacions**, en concret en el punt B.3 (pàg. 6-8 de la guia bàsica del Mòdul 4), en la qual podreu trobar tots els requisits per accedir-hi.

2. El contracte laboral artístic. Reforma del Reial decret 1435/1985 del règim especial d'artistes

Dins les mesures de l'Estatut de l'artista trobem la regulació d'un contracte laboral artístic temporal específic per al sector.

La darrera reforma laboral (que va entrar en vigor el 30 de març de 2022) **va eliminar el contracte d'obra i servei** (que era el contracte que donava resposta a les necessitats habituals del sector), amb l'objectiu d'evitar la temporalitat dels contractes, amb la qual cosa es va introduir el caràcter prioritari del contracte indefinit.

La supressió del contracte d'obra i servei va tenir un gran impacte en el sector de les arts escèniques, en què el contracte temporal és la norma habitual.

Això va provocar la **necessitat que es regulés un nou contracte laboral artístic** per poder fer contractacions temporals i sense cap mena de penalització en la cotització dels contractes de menys de 30 dies.

Tot el que està relacionat amb aquest nou contracte ho trobareu al **Mòdul 3, dedicat a la contractació**, en els apartats 1 a 3 (pàg. 4-17 de la guia bàsica del Mòdul 3).

Resumint les modificacions introduïdes per la darrera reforma del RD 1435/1985, d'1 d'agost que regula el Règim Especial d'Artistes, i explicades en el Mòdul 3, ens trobem que:

- **S'amplia la definició d'ESPECTACLE PÚBLIC**, que engloba activitats professionals relacionades que no impliquen necessàriament actuar sobre un escenari. D'aquesta manera, la nova definició de l'activitat cultural objecte de la relació laboral especial permet adequar-la a les noves realitats culturals, els nous formats i canals de difusió, i, en general, a les noves formes i manifestacions culturals (pòdcasts, audiollibres i xarxes socials com YouTube, Instagram, TikTok...).

- **S'amplia l'àmbit subjectiu quant a QUI POT SER CONTRACTAT:**

- **Persones que desenvolupen activitats artístiques, siguin** dramàtiques, de doblatge, coreogràfica, de varietats, musicals, cant, ball, de figuració, d'especialistes; de direcció artística, de cinema, d'orquestra, d'adaptació musical, d'escena, de realització, de coreografia, d'obra audiovisual; artista de circ, artista de marionetes, màgia, guionistes, i, en tot cas, qualsevol altra persona l'activitat de la qual sigui reconeguda com la d'un artista, intèrpret o executant pels convenis col·lectius que siguin aplicables en les arts escèniques, l'activitat audiovisual i la musical.
- **Incorporació de determinat PERSONAL TÈCNIC** dins d'aquesta relació laboral especial d'artistes, en concret, el personal tècnic i auxiliar que presta serveis vinculats directament amb l'activitat artística i que resulti imprescindible per executar-la, com la preparació, el muntatge i l'assistència tècnica de l'esdeveniment, o qualsevol treball necessari per executar-lo correctament, així com la sastreria, la perruqueria i el maquillatge, i altres activitats enteses com a auxiliars, sempre que no es tracti d'activitats que l'empresa les desenvolupi de forma estructural o permanent encara que siguin de manera cíclica.

- **S'amplia el que la norma considera com a EMPRESARI**, ja que abans parlava d'organitzador d'espectacles públics o empresari, i **ara d'ocupador**, com a empresari que organitza o produeix una activitat artística, incloent-hi les entitats del sector públic.

- **S'augmenten les quanties de les indemnitzacions per final de contracte:**
 - Contractes fins a 18 mesos: 12 dies per any treballat.
 - Contractes de més de 18 mesos: 20 dies per any treballat.

/ IMPORTANT

És important tenir en compte que l'Administració pública pot fer d'empresari i ser part contractant en aquesta relació especial.

3. La prestació especial d'atur per a artistes (intermitència)

Aquesta prestació, també anomenada d'intermitència, està en vigor des de l'1 de juliol de 2023. La seva aprovació ha suposat un pas important en el camí del **reconeixement del caràcter intermitent de la feina dels actors i les actrius, i de les grans dificultats que teniu per accedir a les prestacions generals.**

En resum, dona l'opció a actors i a determinats tècnics a cobrar una prestació d'atur (sempre que no tingueu dret a l'atur

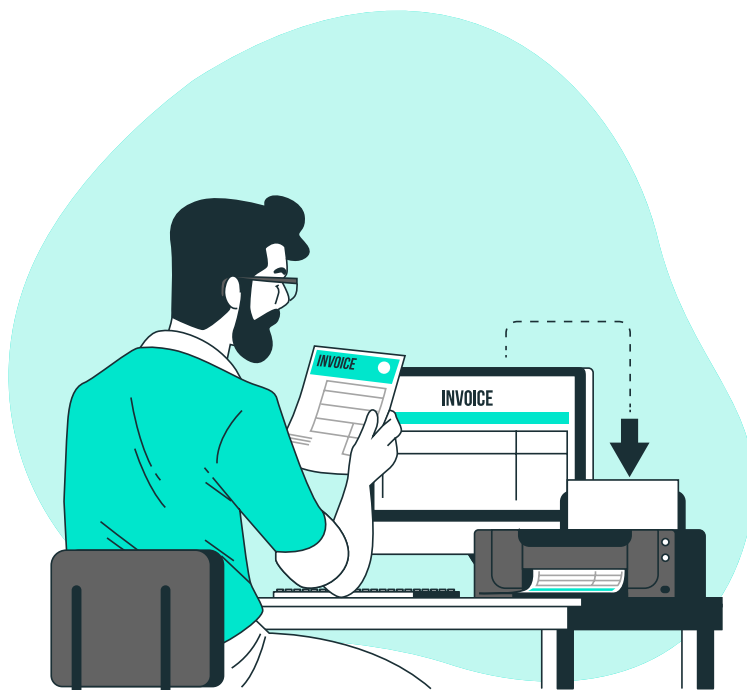
ordinari), si heu cotitzat 180 dies en el règim especial d'artistes en els darrers 6 anys o si heu tingut 60 altes en els darrers 18 mesos, enfront dels 360 dies de cotització que es demanen per poder accedir a la prestació ordinària d'atur.

Està regulada a la **disposició adicional 51a de la Llei general de la Seguretat Social.**

ANAR A L'ENLLAÇ

Disposició general de la Seguretat Social

MÒDUL
04

Trobareu tota la informació relativa a aquesta nova prestació en el **Mòdul 4 dedicat a les prestacions**, en l'apartat 2.1 B (pàg. 21 de la guia bàsica del Mòdul 4

4. La compatibilitat del 100% de la prestació jubilació amb el 100% dels ingressos derivats de l'activitat artística (per compte d'altri o propi)

Des de l'1 d'abril de 2023 **podeu COMPATIBILITZAR el 100 % de la vostra prestació de jubilació amb el 100 % de les retribucions percebudes per la vostra activitat artística tant per compte propi (projecte propi o jubilats autònoms, donats d'alta en un epígraf d'activitat artística), com d'altri (contractats en el règim especial d'artistes).**

Es tracta d'una **mesura molt important i esperada**, ja que, fins ara, aquesta compatibilitat només existia per a activitats que generaven drets de propietat intel·lectual derivades de la condició d'autor, és a dir, de la creació; per tant, només per als autors en els termes previstos a la Llei de propietat intel·lectual, com ara escriptors, dramaturgs, i no tenia en compte els artistes intèrprets i executants.

Pot tractar-se de feines tant en el sector públic com en el privat.

No podeu compatibilitzar les persones jubilades de forma anticipada (fins al compliment de l'edat legal ordinària de jubilació) o de forma parcial.

La compatibilitat està regulada en els **articles 249 quater, 310 bis, 153 ter, i 305.2 b lletra m, del text refós de la Llei general de la Seguretat Social** (per la modificació feta pel Reial decret llei 1/2023, de 10 de gener, de mesures urgents en matèria d'incentius a la contractació laboral i millora de la protecció social de les persones artistes).

MÒDUL
04

Tots els requisits i condicionants d'aquesta compatibilitat els trobareu explicats en el **Mòdul 4 dedicat a les prestacions, en l'apartat C** del punt 2.1.4 (pàg. 46-52 de la Guia bàsica del Mòdul 4).

5. La reducció del percentatge d'IRPF a les vostres nòmines

Les retencions en la vostra nòmina són percentatges del salari brut que l'empresa us descompta automàticament per complir amb les obligacions tributàries (IRPF) i de Seguretat Social.

Aquests descomptes obligatoris són importants per garantir el compliment de les vostres obligacions fiscals mitjançant pagaments a compte que es fan abans que rebeu el salari.

Una de les mesures de l'Estatut de l'artista ha estat que, en les vostres altes laborals

en el Règim general de la Seguretat Social (especialitat artistes), **el mínim de retenció que us poden aplicar a una nòmina (des del 26 de gener de 2023) en concepte d'ingrés a compte de la declaració de la renda és del 2%** (abans era del 15%). Això no obstant, que la retenció mínima sigui del 2% no vol dir que us hagin de retenir aquesta quantitat.

En cas que tingueu uns ingressos elevats, podeu demanar (i és recomanable fer-ho) una retenció més alta en les nòmines, per no tenir sorpreses en la declaració de la renda.

6. Quota d'autònoms reduïda per a persones artistes autònomes amb ingressos baixos

Una altra de les mesures aprovades per l'Estatut de l'artista beneficia les persones artistes autònomes que tingueu baixos ingressos (**rendiments nets iguals o inferiors a 3.000 euros anuals**), ja que es fixa una base de cotització reduïda, que per al 2023 es fixava en 526,14 euros, la qual cosa suposava una quota mensual de 161 euros. La base de cotització s'anirà actualitzant els anys vinents.

A més, us dona l'opció de pagar les quotes cada trimestre, en comptes de cada mes, amb la qual cosa es reconeix que els vostres ingressos són irregulars.

Aquesta quota està regulada a l'**article 313 bis de l'LGSS, en vigor des de l'1 d'abril de 2023**.

La persona treballadora autònoma ha de sol·licitar expressament aquesta base

de cotització a la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS), ja sigui conjuntament amb la sol·licitud d'alta o en qualsevol moment posterior.

No es durà a terme una regularització de quotes per part de la TGSS si es comprova que els vostres rendiments nets anuals són iguals o inferiors a 3.000 €, excepte si la Inspecció de Treball i Seguretat Social verifica la falta de condició d'artista de la persona treballadora autònoma. En cas que els rendiments siguin superiors, es regularitzaran les quotes.

El termini d'ingrés de les quotes serà l'establert reglamentàriament, excepte si la persona interessada sol·licita expressament a la TGSS que el termini d'ingrés sigui trimestral. Les sol·licituds presentades en cada trimestre natural tindran efectes a partir del següent trimestre natural.

7. Reducció al 7% del tipus de retenció a compte per a artistes que treballen per compte propi

En concret, pel que fa a les **persones artistes que treballen per compte propi**, a partir del 26 de gener del 2023 es va modificar també el **tipus de retenció a compte de l'IRPF, que ara és del 7 %**.

- En el cas de rendiments satisfets a contribuents que desenvolupin activitats incloses en els **grups 851, 852, 853, 861, 862, 864 i 869 d'activitats professionals i en les agrupacions 01, 02, 03 i 05 d'activitats artístiques de l'impost d'activitats econòmiques (IAE)**.
- Quan la contraprestació de l'activitat professional derivi d'una prestació de serveis que, si es fes per compte d'altri, quedaria inclosa en l'àmbit d'aplicació de la relació laboral especial de les persones artistes (Reial decret 1435/1985), en els supòsits següents:
 - Quan el **volum dels rendiments íntegres del conjunt d'aquestes activitats corresponents a l'any immediat anterior sigui inferior a 15.000 €**.
 - Quan **representi més del 75 % de la suma dels rendiments íntegres de les activitats econòmiques i del treball obtinguts pel contribuent en l'exercici esmentat**.

Els requisits per accedir-hi els trobareu explicats al **Mòdul 5 sobre gestió administrativa**, en concret a la pàg. 15 de la guia bàsica del Mòdul 5.

8. Rendiments irregulars en la renda. Reducció en l'IRPF aplicable als rendiments d'activitats artístiques obtinguts de forma excepcional

Una de les darreres mesures de tipus fiscal aprovades en l'àmbit de l'Estatut de l'artista consisteix en un **TRACTAMENT FISCAL ESPECÍFIC** per a les persones treballadores del sector cultural consistent a considerar un període de temps més gran a l'hora de fer els càlculs per a la declaració de la renda. D'aquesta manera, s'estableix una reducció aplicable als rendiments d'activitats artístiques obtinguts de manera excepcional.

Aquesta nova mesura està en vigor des de l'1 de gener de 2025 i ha estat publicada al BOE.

 ANAR A L'ENLLAÇ
BOE

Es tracta de la disposició final 7a de la Llei 7/2024, que afegeix una nova la **Disposició Final Setena de la Llei 7/2024 que afegeix una nova Disposició Addicional Seixantena a la Llei de l'IRPF**

 ANAR A L'ENLLAÇ
Llei de l'import sobre la renda

Aquesta mesura implica que, **quan les persones artistes i les persones treballadores culturals guanyeu un 30% més que la mitjana dels tres anys anteriors, tota la quantitat que superi aquesta mitjana (fins a un màxim de 150.000 euros) es reduirà, a efectes de comptabilitzar-se com a renda, en un 30%.**

Això farà que el càlcul dels vostres impostos es faci sobre una quantitat menor, la qual cosa corregirà la penalització fiscal derivada de la irregularitat dels ingressos i garantirà un tracte més equitatiu.

La Llei 7/2024, de 20 de desembre, introdueix en l'àmbit de l'Impost sobre l'IRPF una nova reducció del 30% aplicable a rendiments d'activitats artístiques obtinguts de manera excepcional, amb efectes des d'1 de gener de 2025.

Aquesta reducció podrà aplicar-se als rendiments derivats de determinades activitats artístiques —qualificats com a rendiments del treball o com a rendiments d'activitats econòmiques—, la quantia de les quals sigui notablement superior a la mitjana dels tres exercicis anteriors.

/ IMPORTANT

Tot i així, per poder aplicar aquesta reducció, és important que la persona contribuent compleixi dues condicions: que formi part del col·lectiu a qui va dirigida la mesura i que reuneixi els requisits i límits que marca la llei.

Qui pot beneficiar s'hi?

En el cas dels **rendiments del treball**, poden acollir-se a aquesta reducció les persones que compleixin les condicions previstes per la normativa i que es trobin dins del grup concret de persones treballadores que estableix la llei:

- Els rendiments derivats d'elaboració d'obres literàries, artístiques o científiques.
- Els rendiments derivats de la relació laboral especial de les persones artistes que desenvolupen la seva activitat en les arts escèniques, audiovisuals i musicals.
- Els rendiments derivats de la realització d'activitats tècniques o auxiliars necessàries per al desenvolupament de l'activitat.

Així mateix, respecte dels rendiments d'activitats econòmiques s'inclouen:

- Els rendiments d'activitats que estiguin classificades a l'efecte de l'IAE en determinats **epígrafs de la secció 2a relativa a activitats professionals** (grups 851, 852, 853, 861, 862, 864 i 869) —entre els quals s'inclouen activitats de pintors, escultors, ceramistes, artesans, gravadors, artistes fallers i artistes similars; escriptors i guionistes.
- Els rendiments d'activitats que estiguin classificades en determinats epígrafs de la **secció tercera relativa a activitats artístiques** (agrupacions 01, 02, 03 i 05) —entre els quals s'inclouen d'activitats relacionades amb el cinema, teatre, circ, ball, música i espectacles taurins.
- Els rendiments derivats de la **prestació de serveis professionals** que desenvolupen la seva activitat en les arts escèniques, audiovisuals i musicals, així com les persones que fan activitats tècniques o auxiliars necessàries per a l'activitat.

Condicions i límits

Perquè es pugui aplicar la reducció, s'exigeix que la quantia dels rendiments citats anteriorment sigui notablement superior a la mitjana dels tres exercicis anteriors.

En concret, **aquests rendiments han d'excedir del 130% de la quantia mitjana dels rendiments que, si compleixen amb els requisits anteriorment assenyalats, han estat imputats en els tres exercicis anteriors.**

Així mateix, s'estableix un **límit màxim de 150.000 euros anuals respecte a la base de la reducció.**

A més d'aquesta mesura, la Llei 7/2024 també ha aprovat, amb efectes des d'1 de gener de 2025, un increment de la tributació de les rendes de l'estalvi en l'IRPF.

9. La llei d'ensenyaments artístics

Després de moltes reunions i negociacions, l'estiu del 2024 es va aconseguir aprovar la llei d'ensenyaments artístics (***Llei 1/2024, de 7 de juny, per la qual es regulen els ensenyaments artístics superiors i s'estableix l'organització i equivalències dels ensenyaments artístics professionals***). Una fita en la història de l'educació superior que regula l'ensenyament de les diferents disciplines artístiques.

Podeu consultar aquesta llei aquí.

ANAR A L'ENLLAÇ
Veure llei

Els seus objectius són els següents:

- Aproximar les escoles i conservatoris superiors a l'àmbit universitari.
- Simultaniejar la pràctica docent amb carreres artístiques actives.
- Incorporar perfils tècnics i artístics al Catàleg Nacional d'Estàndards de Competència Professional, que obre la porta al fet que els artistes puguin acreditar competències com la resta de persones treballadores.
- Completar la peça que manca en el sistema educatiu i permetre el desenvolupament del nivell MECES 1 en els ensenyaments professionals de música i dansa.
- L'obertura al desenvolupament d'ensenyaments professionals en altres disciplines artístiques (il·luminació, màgia, circ, teatre de titelles i objectes...), així com d'itineraris formatius en l'àmbit de la formació per a l'ocupació.
- Possibilitar que els ensenyaments artístics tinguin les mateixes passarel·les formatives, tan importants per a la transició professional, i que ja es gaudeixen en altres disciplines, com per exemple en els ensenyaments esportius.
- Reconèixer l'equivalència a tots els efectes de les titulacions de dansa anteriors a la LOGSE.

ANAR A L'ENLLAÇ
Més informació sobre la Llei 1/2024

ALTRES MODIFICACIONS I NOVETATS APROVADES FORA DE L'ESTATUT DE L'ARTISTA

Al marge de les mesures de l'Estatut de l'Artista, recentment **s'han aprovat mesures per a totes les persones treballadores**, sigui quin sigui el sector al qual pertanyin, i que tenen cert impacte en les persones treballadores del **sector artístic** de les arts escèniques.

Aquestes **novetats** són:

1. EL REIAL DECRET LLEI 11/2024, DE 23 DE DESEMBRE, PER A LA MILLORA DE LA COMPATIBILITAT DE LA PENSIÓ DE JUBILACIÓ AMB EL TREBALL

A partir de l'1 d'abril de 2025 han entrat en vigor una sèrie de modificacions destinades a millorar la compatibilitat entre la pensió de jubilació i el treball.

Jubilació activa (1 any després de l'edat legal ordinària):

- **S'ELIMINA el requisit de carrera completa de cotització:** ja no és necessari haver cotitzat el 100% de la base reguladora per accedir a la jubilació activa. Ara n'hi ha prou a tenir les cotitzacions necessàries per tenir dret a la pensió (15 anys, dos dels quals han d'estar compresos en aquests 15 anys immediatament anteriors a la jubilació), la qual cosa facilita l'accés especialment a les persones amb trajectòries laborals més curtes o intermitents.
- Es modifiquen els percentatges i s'estableix un període transitori perquè la compatibilitat sigui del 100%.
- Hi ha compatibilitat amb incentius per demora: la jubilació activa es podrà compatibilitzar amb els incentius per endarrerir la jubilació.

ANAR A L'ENLLAÇ
El Reial Decret Llet

/ IMPORTANT

Aquestes modificacions **no afecten la compatibilitat** de la pensió de jubilació de les persones jubilades que continuïn treballant en activitats artístiques

Aquesta modalitat permet compatibilitzar durant un temps el treball i part de la pensió, **sempre que la jubilació s'hagi produït almenys un any després d'haver complert l'edat legal de jubilació (sense anticipacions).**

El 2025 aquesta edat són els 66 anys i 8 mesos, en cas que s'acreditin menys de 38 anys i 3 mesos de cotitzacions, o bé 65 anys en cas d'haver cotitzat 38 anys i 3 mesos o més.

Per jubilar-se de forma activa, abans calia haver cotitzat com a mínim 36 anys i 6 mesos.

Des de l'1 d'abril de 2025, amb històries laborals més curtes, també es podrà optar a aquesta jubilació (mínim 15 anys, sempre que dos estiguin dins dels 15 immediatament anteriors a la jubilació). **Una altra novetat important és que aquest tipus de retir serà compatible amb els incentius a la demora de la jubilació.**

Com fins ara, poden accedir a aquesta modalitat tant les persones treballadores assalariats com els autònoms, però segueix vetada per a les persones treballadores i alts càrrecs del sector públic.

D'altra banda, canvia la forma de calcular la quantia de la pensió. Independentment de la jornada o l'activitat que faci la persona

treballadora, a partir d'ara, amb un any de demora de la jubilació, total es cobrarà el 45% de la pensió inicial reconeguda; amb dos anys de demora, es rebrà el 55%; amb 3 anys, el 65% d'aquesta pensió; amb 4 anys, el 80% de la prestació de jubilació, i des del cinquè any de demora la persona jubilada podrà cobrar el 100% encara que continuï treballant.

A més, els qui optin per aquest retir, cada 12 mesos complets jubilats de forma activa (compatibilitzant treball i pensió) veuran incrementats la seva prestació de jubilació cinc punts percentuals, sense que, en cap cas, se superi el 100% de la pensió.

Per als autònoms que fins ara, com els assalariats, podien compatibilitzar el 50% de la pensió amb la percepció d'una renda salarial i tenien dret al 100% en el cas de tenir assalariats, aquests percentatges també canvien.

Els **autònoms** que ho sol·licitin rebran els mateixos percentatges que els assalariats, amb una excepció: **rebran el 75% de la pensió inicial que se'ls reconegui si demoren la seva retirada entre un any i tres, i si tenen contractat indefinidament una persona treballadora amb almenys 18 mesos d'antiguitat o fan un nou contracte fix a algú amb qui no hagin tingut relació laboral en els últims dos anys.**

Jubilació demorada

Així mateix, s'introdueix un **augment addicional del 2% per cada sis mesos de demora** —és a dir, per a aquelles persones que es jubilen més tard de l'edat legal— en la jubilació a partir del segon any. D'aquesta manera, s'ofereix un benefici més gran a les persones que decideixin allargar la seva vida laboral més enllà de l'edat ordinària de jubilació.

Jubilació parcial

Ampliació de l'anticipació: es permet accedir a la jubilació parcial fins a tres anys abans de l'edat ordinària de jubilació, ampliant en un any la possibilitat d'anticipació.

Reducció flexible de jornada: durant el primer any de jubilació parcial anticipada, la reducció de jornada ha d'estar entre el 20% i el 33%. A partir del segon any, es pot ajustar entre el 25% i el 75%, sempre que s'adapti a les necessitats de la persona treballador i de l'empresa.

Millora del contracte de relleu: la persona treballadora rellevista haurà de ser contractat de manera indefinida i a temps complet, assegurar una transició laboral més estable i beneficiar tant el jubilat parcial com el rellevista.

2. EL REIAL DECRET LLEI 2/2024 PER A LA SIMPLIFICACIÓ I MILLORA DEL NIVELL ASSISTENCIAL DE LA PROTECCIÓ PER DESOCUPACIÓ

En cas que no tingueu dret a la prestació contributiva d'atur, l'heu esgotada o us trobeu en alguna de les situacions protegides pel subsidi d'atur.

Podeu consultar els requisits de cadascun dels subsidis per desocupació aprovats en aquest Reial decret llei 2/2024 en el Mòdul 4 dedicat a les prestacions, en concret a les pàgs. 25- 33

Les novetats més importants d'aquest Reial decret legislatiu les trobareu a la infografia 2 del Mòdul 4

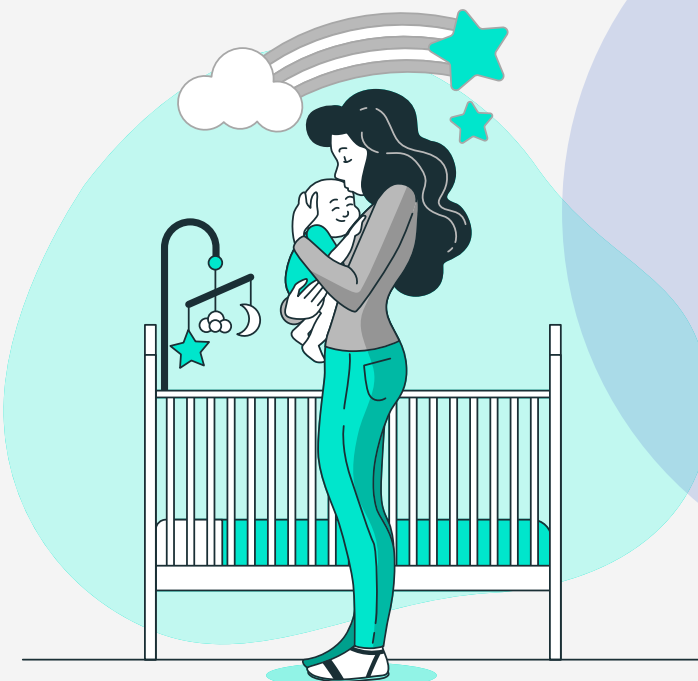
Destaquem:

● Es regulen dos subsidis d'atur nous:

- Subsidí en cas de cotitzacions insuficients (heu treballat menys d'un any).
- Subsidí de desocupació per esgotament de la prestació contributiva.

● S'eliminen la renda activa d'inserció (RAI) i el subsidi extraordinari per desocupació.

- Entra en vigor el **complement de suport a l'ocupació (CAE)** que permetrà compatibilitzar la percepció dels subsidis amb el treball a temps parcial com a temps complet. La compatibilitat es reconeixerà d'ofici a les persones beneficiàries de subsidis i es podrà percebre per un període màxim de 180 dies. Transcorregut el període de 180 dies, el subsidi es queda suspès per dur a terme treballs per compte d'altri.

Acumulació del permís de lactància com a dret.

El decret llei preveu la possibilitat d'acumular les hores retribuïdes d'absència per lactància en jornades completes com un dret de totes les persones treballadores i sense necessitat que aquesta opció estigui recollida en el conveni col·lectiu o en un acord amb l'empresa.

02 REPTES PENDENTS

Tal com es desprèn de l'**informe de la Fundació AISGE sobre la situació socio-laboral d'actors, actrius, ballarines i ballarins a Espanya l'any 2023**, s'aprecia un creixement de l'ocupabilitat dels artistes, però a costa d'un empitjorament en les condicions laborals.

Així doncs, només el 23 % dels actors i actrius espanyols superen els 12.000 euros bruts d'ingressos anuals (una quantitat per sota fins i tot del salari mínim inter-professional), i aquells que assoleixen uns ingressos en una franja de certa estabilitat econòmica —per sobre dels 18.000 euros— no arriben ni tan sols al 16% (9% entre 18.000 i 30.000, mentre que només el 7% estaria per sobre d'aquests 30.000).

Per contra, aquells que emprenen una trajectòria artística a escala professional no assoleixen ni els 3.000 € d'ingressos anuals i són el col·lectiu més nombrós: el 48% del total.

Per tant, encara queda molta feina per aconseguir un veritable Estatut de l'artista. Per això les associacions del sector continuem defensant propostes essencials que encara no s'han aplicat i que considerem imprescindibles per millorar les condicions laborals, fiscals i socials dels professionals del sector cultural.

Aquestes demandes ja es recollien en l'informe de la Subcomissió del Congrés dels Diputats per a l'Estatut de l'artista del 2018, i avui encara són vigents.

ANAR A L'ENLLAÇ
Fundació AISGE

Àmbit laboral

● **Reforma del Reial decret 1435/1985:** cal reactivar la reforma del règim laboral especial dels artistes, amb la implicació del Ministeri de Treball. Aquesta reforma està en tràmit actualment.

● **Reconeixement dels sindicats del sector:** és necessari que les associacions de caràcter sindical o els sindicats específics de la cultura puguin ser reconeguts com a representatius i tinguin veu en les negociacions col·lectives. Tot i que recentment s'ha rebaixat a 20 dies l'antiguitat mínima per poder votar o ser candidat a les eleccions sindicals, encara queda pendent resoldre com s'han de fer aquestes eleccions en un sector marcat per la intermitència laboral.

● **Regulació unificada del treball de menors:** és molt important aconseguir una regulació clara i homogènia a tot l'Estat del treball dels menors d'edat en espectacles artístics, per protegir-los i garantir seguretat jurídica a les empreses.

● **Transició professional:** és important establir itineraris de suport perquè els artistes que han de deixar els escenaris puguin reconduir la seva carrera, amb acompanyament formatiu, laboral i psicològic. Això hauria d'anar coordinat amb el SEPE i incloure els perfils artístics al Catàleg Nacional de Qualificacions.

Àmbit de Seguretat Social

● **Reconeixement de malalties professionals:** moltes afeccions derivades de la pràctica artística (com problemes de veu, lesions musculars, etc.) no es consideren malalties professionals. Demanem que s'hi incorporin oficialment per millorar la prevenció i la salut laboral del sector.

Àmbit fiscal● **Rendiments irregulars i fiscalitat justa:**

La irregularitat dels ingressos fa que molts artistes tributin injustament.

● **Més despeses deduïbles en l'IRPF:** formació, instruments, comissions d'agents, etc.

● **Equiparació de despeses deduïbles per a autònoms culturals:** transport, dietes, promoció, etc.

Persones treballadores autònomes de la cultura

Encara cal:

- Una definició clara de qui és persona autònoma de la cultura.
- Un sistema de cotització adaptat a la seva realitat intermitent: trams i sistemes específics, i prestacions adequades en cas d'inactivitat temporal.

Finalment, cal destacar la feina tan necessària de les associacions de caràcter professional i sindical del sector de la cultura, per continuar treballant per millorar les condicions de la professió artística i garantir drets que avui encara no estan del tot reconeguts. Continuarem insistint perquè es posin en marxa taules de treball i es desenvolupin aquestes propostes de manera efectiva.

Des de fa uns anys, sembla que vivim en un temps de transició, en una època marcada per la crisi d'un sistema que ens empeny i dona per assolides certes conquestes laborals, que podrien fer pensar que ja no és necessària la feina conjunta i col·lectiva laboral en el món de la cultura.

Però avui **la feina de les associacions professionals del sector de la cultura és més important que mai, i no tan sols pels nous reptes que planteja la intel·ligència artificial, sinó per aconseguir que les persones treballadores de la cultura tinguin l'oportunitat de viure amb dignitat de la seva professió.**

“

Esperem que aquesta guia us serveixi per tenir clar l'estatut de l'artista a data d'avui, i els reptes pendents a nivell de regulació laboral i fiscal que afecten al sector teatral”

Per escollir-ne la més adient, sempre és recomanable assessorar-se!

”

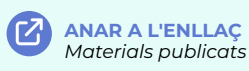
Un projecte de l'**Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya**.

Amb el suport de l'**Institut Català de les Empreses Culturals** del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la col·laboració del Servei de Desenvolupament Empresarial de l'ICEC.

Aquesta documentació forma part de “**Teatre 360°**. Itinerari formatiu i mentories per a professionals”, una de les mesures del I Pla d'Impuls de Teatre de Catalunya 2023-2026.

Document actualitzat al maig de 2025.

Mireu els temes tractats i els materials publicats en aquest enllaç.

Autoria: Ana Airas, advocada de l'Àrea Legal de l'AADPC especialitzada en arts escèniques.

Si teniu preguntes sobre aquest tema, recordeu que l'AADPC ofereix un servei de consultes legals, servei gratuït per a les persones associades.

Podeu trobar el formulari de petició de consulta a:

Us voleu donar d'alta a l'AADPC?

Trobareu tota la informació i el formulari a:

Un projecte de:

Amb el suport de:

